

A közfogyasztásra levágott állatok az 1921—1927. években.

Animaux abattus pour la consommation, 1921—1927.

É v Année	Közfogyasztásra levágott állatok darabszáma — Nombre des animaux abattus pour la consommation											
	Szarvasmarha — Bêtes à cornes						Juh és kecske — Moutons et chèvres				Sertés Porcs	Ló Chevaux
	Bika Tauraux	Ökör Boeufs	Tehén Vaches	Növendék- marha Jéunes b. à corn.	Bivaly Bœufes	Borjú Veaux	Juh Moutons	Bárány Agneaux	Kecske Chèvres	Gödölye Chevreux		
<i>Moyenne des ann.</i> 1921—1925. évi átlagban	Számszerint — Nombre											
1926	24.162	53.591	124.081	76.210	668	328.217	220.881	27.881	4.400	764	661.281	19.302
1927	19.476	39.424	130.553	64.079	660	396.792	369.413	68.132	4.558	346	1,198.738	16.938
<i>Moyenne des ann.</i> 1921—1925. évi átlagban	Százezer lakosra számítva — Calculé sur 100.000 habitants											
1926	294	652	1.511	928	8	3.996	2.689	339	54	9	8.050	235
1927	230	466	1.544	758	8	4.691	4.368	806	54	4	14.173	200
1927	214	528	1.455	678	10	4.238	3.521	893	50	6	13.153	239

háború és az ország megcsönkítése következtében meglehetősen elszegényedett városi lakosság kereseti viszonyai egyáltalában nem érték el a békeévek színvonalát. A városi lakosság egy része ezenfelül jelenleg

jövedelmének nagyobb hányadát kénytelen ruházkodásra és lakásra fordítani, mint annakelőtte s így keresetéből élelmezési szükségleteinek fedezésére természetesen kevesebb jut.

Az 1928. évi termés.

La récolte de 1928.

Magyarország.

Hongrie.

A Földművelésügyi Minisztériumnak f. évi október hó 6-án közzétett legutóbbi vetés- és termésjelentése szerint a szept. hó 15-ike után eltelt három hét időjárását változó hőmérséklet és bőséges csapadék jellemezte. Ebben az időszakban a nappali hőmérséklet nagy ingadozásokat mutatott, úgyhogy a szélsőségeket 9 és 30 C fok jelentette. Az éjszék hűvösek és harmatosak is voltak. A talaj mentén szeptember 25-én a hőmérséklet már több helyen 0 C fok alá süllyedt. A három hét csapadéka rendkívül bőséges volt. Országosan esőmentes nap mindössze csak egy volt és pedig szeptember hó 27-ike; öt országos, négy közel országos és hat olyan nap fordult elő, amelyen a csapadék az ország területének közel 50%-át áztatta.

A gabonaneműek cséplését néhány nagyobb gazdaság kivételével, az egész országban elvégezték. A szántás és vetés a hosszantartó szárazság miatt rendes időben nem volt megkezdhető. De a szeptember hó második felében beállott esők a talajt kellőleg megpuhították s a szántási és vetési munkálatok, amennyiben a nap-nap mellett megisméltendő esőzés nem akadályozta, most már teljes erővel megindultak. A többi gazdasági munkálatok közül a tengeritörés és a szárvagás, a burgo-

nya, cukorrépa és takarmányrépa szedése, a dohánytörés és szárítás, a kerti termények betakarítása, a sarjú gyűjtése és behordása, trágyahordás, gyümölcsök szedése és a szüretelés van folyamatban.

A hét főtermény idejéig előzetes területi és termésadatait az előző évi végleges adatokkal összehasonlítva 1. sz. kimutatásunk tartalmazza.

A búza igen jó terméseredményt adott; a termés minőségére nézve is teljesen megfelel a várakozásnak. A szem általában acélos és hektoliterenkinti minőségi súlya 78·0—81·5 kilogramm között váltakozik, országos átlagban pedig 79·68 kg. A múlt évben a búza minőségi súlya országos átlagban 79·42 kg. volt. Összes búzatermésünk 33·88 százaléka nagybirtoknak, 66·12 százaléka pedig kisbirtoknak termeléséből származik.

Igen jó s az előző évek terméséhez viszonyítva jelentékenyen nagyobb termést adott a rozs is. A szemek szép teltek; a hektoliterenkinti minőségi súly 69·0—75·0 kg. között váltakozik, országos átlagban pedig 72·20 (1927-ben 71·59) kg. Az összes rozstermésünknek 29·88%-át nagybirtok és 70·12%-át kisbirtok termelte.

Mennyiségre, valamint minőségre nézve igen jó termést adott az árpa is. Hektoliterenkinti minőségi súlya 64·0—69·0 kg. között mozog; országos átlagban 66·61 kg. (1927-ben 65·59). Összes árpa-

1. A hét főtermény valószínű terméshezama.

Rendement probable des sept produits principaux.

Termény — Produits	1927	1928	1927	1928	1927	1928
	Learatott terület kat. holdakban — Superficie récoltée en arp. cad.		Kat. holdankinti átlag-termés q		Összes termés méter-mázsában — Rendement total, q m.	
Búza. — Froment.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	854.051	882.896	8.31	9.61	7,100.834	8,485.762
Kisgazdaságban — Petites exploitations	1,973.886	2,023.563	7.01	8.18	13,837.247	16,562.940
Együtt — Ensemble	2,827.937	2,906.459	7.40	8.62	20,938.081	25,048.702
Rozs. — Seigle.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	313.347	319.913	5.50	7.72	1,723.901	2,469.211
Kisgazdaságban — Petites exploitations	799.944	833.916	4.95	6.95	3,957.082	5,793.299
Együtt — Ensemble	1,113.291	1,153.829	5.10	7.16	5,680.983	8,262.510
Árpa. — Orge.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	239.291	242.113	8.43	9.33	2,018.026	2,258.644
Kisgazdaságban — Petites exploitations	465.520	471.077	6.74	8.09	3,138.607	3,809.673
Együtt — Ensemble	704.811	713.190	7.32	8.51	5,156.633	6,068.317
Zab. — Avoine.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	205.857	211.108	8.02	8.06	1,651.638	1,700.749
Kisgazdaságban — Petites exploitations	246.371	245.664	6.56	7.09	1,616.177	1,742.910
Együtt — Ensemble	452.228	456.772	7.23	7.53	3,267.815	3,443.659
Szemes tengeri. — Maïs à grains.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	518.499	523.080	10.01	7.07	5,192.237	3,702.472
Kisgazdaságban — Petites exploitations	1,327.334	1,331.523	9.17	5.49	12,168.874	7,302.517
Együtt — Ensemble	1,845.833	1,854.603	9.41	5.93	17,361.111	11,004.989
Burgonya. — Pomme de terre.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	117.598	119.956	49.30	33.61	5,797.921	4,031.284
Kisgazdaságban — Petites exploitations	333.560	340.962	42.72	25.91	14,250.851	8,836.357
Együtt — Ensemble	451.158	460.918	44.44	27.92	20,048.772	12,867.641
Cukorrépa. — Betterave à sucre.						
Nagygazdaságban — Grandes exploitations	101.369	103.700	130.99	97.05	13,278.260	10,064.095
Kisgazdaságban — Petites exploitations	10.760	11.570	118.58	81.07	1,275.954	938.002
Együtt — Ensemble	112.129	115.270	129.80	95.45	14,554.214	11,002.097

termésünknek 37.22 százaléka nagybirtokon, 62.78 százaléka pedig kisbirtokon termelt.

A zabtermés eredménye szintén teljesen kielégíti a várákozást. A szemek általában véve egészségesek és teltek. A hektoliterenkinti minőségi súly 41.0—50.0 kg. között mozog és országos átlagban 46.74 kg. (1927-ben 46.96). Összes zabtermésünk 49.39%-át a nagybirtokon, 50.61%-át pedig a kisbirtokon termelték.

A szemes tengeri fejlődését a nyári nagy szárazság akadályozta s úgy mennyiségre, mint minőségre nézve gyenge termést adott. A csövek többnyire rövidek s a szemek is a rendesnél apróbbak.

Törése és betakarítása folyamatban van. Tengeri-termésünknek a nagybirtokok 33.64 százalékát, a kisbirtokok pedig 66.36 százalékát szolgáltatták.

A burgonya korai fajtáit már felszedték és betakarították, de kezdetét vette a késői fajták szedése is. Terméshezama gyenge, mert a gumók a hosszantartó szárazság következtében túlnyomórészt aprók. Összes burgonyatermésünknek mintegy 31.33 százalékát a nagybirtok, 68.67 százalékát pedig a kisbirtok termelte.

A cukorrépa terméseredménye a szeptember második felében beállott esőzésre tetemesen megjavult. Kiszedése már sok helyütt folyamatban van.

A cukorrépatermelést többnyire csak nagyobb uradalmak üzik. Adataink szerint ugyanis az összes cukorrépatermésünknek 91·47%-át a nagybirtokok termelték, a kisbirtok részesedése a termelésben csak 8·53%-ot tett ki.

A *takarmányrépára* a szeptemberi bő esőzés szintén jó hatással volt s fejlődését előmozdította. Szedését helyenként már megkezdték. Az *őszi repce* elvetésétől a gazdák a nagy szárazság miatt sokáig tartózkodtak. Az esők után elvetett mag jól kikelt; fejlődésére a mostani időjárás kedvező. A *kerti vetemények* betakarítása folyamatban van, a termés-hozam többnyire gyenge-közepes s minőségben sem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. A *paprika* csak az öntözött területeken adott jó termést, másutt a hüvely apró maradt. Második szedésre aligha kerül sor. A *vöröshagymát* jó-közepes hozammal már felszedték. A gumók egészségesek. A *babot* elcsépezték, a tavaszi fagy és a nyári nagy szárazság miatt mennyiségileg gyenge termést adott. A minősége sem kifogástalan. Az *egyéb hüvelyeseket* (borsó, lencse) betakarították, termés-hozamuk nagyrésztben gyenge-közepes. A *káposzta* a szárazság miatt rosszul fejlődött, az eső hatására azonban némileg javult. A *komlót* leszedték, a szárítóban van. Minőségileg jó, mennyiségileg közepes termést adott. A *kölest* learatták és kicsépezték. Terméshozama kevés, szeme szorult s szalmája is többnyire alacsony. *Tatárkát* kevés vidéken termelnek. Általában gyenge termést hozott. A *cirok* betakarítását megkezdték. Szára alacsony, szakálla rövid. A *kender és len* nyűvét és áztatását befejezték; tilolása még több helyen folyamatban van. A rost elég finom, a magtermés jó. A *dohány* törését legtöbb vidéken elvégezték. A levelek többnyire aprók, de egészségesek s felfűzve szárítóban vannak.

A *mesterséges takarmányokra* az eső már későn jött s úgy a *lóhere*, mint a *lucerna* második és harmadik kaszálása gyenge hozamot adott. Az eső után helyenként sarjadzásnak indult lucerna hosszú és szép ősz esetén még gyenge, negyedik kaszálást adhat. A *muhart*, *bükkönyt* és *csalamádét* szintén betakarították már; ugyancsak kevés termést adtak.

A *rétek* sarjúhozama gyenge. Az esőzés után a fűnöves újból megindult.

A *legelők* a hosszas szárazság hatása alatt kiszültek, az esőkre azonban újból kezdenek fakadni.

A *gyümölcsfák* termését nagy részben most szedik. A *szilvatermés* elég bő, de többnyire aprószemű. Az *alma* és *körte* termés-hozama közepes, sok a férges és apró gyümölcs. Az *őszi barackot* most szedik, termés-hozama a legtöbb vidéken kicsi. A *diótermés* a tavaszi fagyok miatt általában gyenge, csak egyes kivételes helyeken kielégítő.

A *szőlő*. A tartós esős idő a szőlőbogyók puhulását nagyon elősegítette, de a korán érő kényesebb

2. A terméskilátások jelzőszámai 1928. évi október hó 2-án.

Prévisions agricoles au 2 octobre 1928.

(1 = kitünő, 2 = jó, 3 = közepes, 4 = gyenge, 5 = rossz.)

(1 = excellent, 2 = bon, 3 = moyen, 4 = faible, 5 = mauvais)

Takarmányrépa — <i>Betterave fourragère</i>	3·01
Őszi repce (új vetés) — <i>Colza d'automne (nouv. sem.)</i>	2·96
Kerti vetemények — <i>Plantes potagères</i>	3·33
Paprika — <i>Piment</i>	3·16
Vöröshagyma — <i>Oignon</i>	2·74
Bab — <i>Haricots</i>	3·86
Egyéb hüvelyesek — <i>Autres légumineuses</i>	3·54
Káposzta — <i>Choux</i>	3·28
Komló — <i>Houblon</i>	2·96
Köles — <i>Millet</i>	3·65
Tatárka — <i>Sarrasin</i>	3·71
Cirok — <i>Sorgho</i>	3·46
Kender — <i>Chanvre</i>	3·09
Len — <i>Lin</i>	2·78
Dohány — <i>Tabac</i>	3·04
Lóhere — <i>Trèfle</i>	3·74
Lucerna — <i>Lucerne</i>	3·72
Egyéb mesterséges takarmányok — <i>Autres fourrages artific.</i>	3·71
Rét — <i>Prairies</i>	3·91
Legelő — <i>Pâturages</i>	3·97
Szilva — <i>Prune</i>	2·92
Alma — <i>Pomme</i>	3·22
Körte — <i>Poire</i>	3·02
Őszi barack — <i>Pêche</i>	3·24
Dió — <i>Noix</i>	3·63

szőlőfajtákon igen sok helyen rothadás lépett fel és ezért az egyes szőlősgazdák kényszerűségből a szüretet már szeptember hó végén megkezdték. Az általános szüret azonban csak október hó első hetében kezdődött. A termés ezidő szerint kat. holdankint 2—18 hl. között mozog; 20 hektoliteres termés csak a legcondosabban kezelt és kizárólag fagymentes szőlőterületeken fog mutatkozni. Az eddig szüretelt mustok cukortartalma a klosterneuburgi mustmérő szerint 13—18 fok között mozog. A 20 tok csak legritkább esetben fordul elő.

Külföld.

Etranger.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézethez befutott legutolsó adatok szerint az *Amerikai Egyesült Államokban* az aratás és cséplés általában jól sikerült, a jégverések alig számbajövő károkat okoztak a terményekben. Becslés szerint 246·0 millió q búzatermésre, 76·33 millió q árpára, 210·9 millió q zabra, 737·46 millió q tengeritermésre számítanak.

Kanadában az aratás idején az időjárás elég kedvező volt. A cséplési eredmények azonban azt mutatják, hogy az előző időben járt fagyok a gabonaneműekben különösen minőség tekintetében jelentős károkat okoztak. Tíz év középátlagát

100-zal egyenlőnek véve az egyes termények termésmennyiségének jelzőszámai a folyó évben a következők: búza 95 (1927-ben 97), rozs 95 (101), árpa 96 (98), zab 94 (94). A zab kivételével tehát, melynek termése a tavalyival egyenlő, a többi termények terméseredménye kevesebb, mint a tavalyi termés és kisebb mint tíz év átlagos termése.

Franciaországban az első hivatalos becslés szerint a folyó évben 75·57 millió q búza, 8·98 millió q rozs, 0·99 millió q kétszeres, 11·56 millió q árpa és 48·81 millió q zab termelt. Mennyiség tekintetében a termés nem teljesen kielégítő, minőséget és fajsúlyt nézve ellenben, különösen a búzánál igen kiváló.

Egyiptom 1928/29. évi pamuttermését 3·09 millió q-ra becsülik. Ez a terméseredmény 14·0%-kal nagyobb, mint az 1927/28. évi termés és 4·7%-kal nagyobb, mint az 1922/1926. évi átlagos termés.

Spanyolországban a legutóbbi előzetes becslés szerint az olivaolaj és a szőlőtermelés a folyó évben meglehetősen gyenge eredményt fog felmutatni. A nyári tartós szárazság és a virágzás idején beállott erős esőzés, továbbá a múlt évi nagy termés reakciójaképpen bekövetkezett kimerültség az oka annak, hogy az olivaolaj az idén gyenge termést ad. A folyó évi termést ugyanis csak 1·85 millió q-ra becsülik, ez a terméseredmény az előző évnek (6·66 millió q) mindössze 27·8%-át teszi ki. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az előző év olajtermése kivételesen bőséges volt s a tavalyi termés még a termelők, illetve a kereskedők birtokában van. Az utolsó 20 év alatt ennél kisebb olajtermés csak kétszer volt és pedig 1910/11-ben (1·09 millió q) és 1912/13-ban (0·63 millió q). —

Az időjárás kedvezőtlenessége folytán a musttermés is alig fogja elérni a 16·21 millió hl-t, úgyhogy az 1927. évi termésnek (28·33 millió hl) mindössze csak 57·2%-át adja. Szerencsés körülmény, hogy az 1927. évben a szüret igen jól sikerült.

Japán területén az utolsó adatok szerint a tavaszi selyemgubótermelés eredménye 185·82 millió kg-ot tesz ki, vagyis 7%-kal többet, mint az eddig legjobb eredményének ismert 1927-ben (173·36 millió q). Sokkal kedvezőtlenebbnek ígérkezik ellenben az őszi termelés eredménye. Becslés szerint az idei őszi gubótermés 151·28 millió q lesz, szemben az 1926/27. évi 168·34 millió q-val, úgyhogy a csökkenés 10%-os. Az itt mutatkozó hiányt még a tavaszi, rekordszámba menő gubótermés eredménye sem egyenlíti ki s így végeredményben az előző évi egész terméshez viszonyítva mintegy 4·5 millió kg-os csökkenés fog előállani a gubótermésben.

Az előzetes termésbecslések szerint a gerebenezett lenrost valószínű terméseredménye *Esztorországban* 91 ezer q, *Finnországban* 12 ezer q, *Lettországban* 149 ezer q és *Litvániában* 400 ezer q lesz. A terméseredmény csak Litvániában haladja meg (19·2%-kal) az előző évi termésmennyiséget; a felsorolt többi országok mindegyikében (25·3—5·7%-kal) kisebb lesz az idén a lenrost termése, mint 1927-ben volt. *Németalföldön* már igen jó lenrosttermésre van kilátás, amennyiben a második becslés szerint az idén 140 ezer q lenrostra számítanak, mely termésmennyiség nem kevesebb, mint 154·5%-kal meghaladja az 1925. évi termést és 65·9%-kal nagyobb, mint az 1922/26. évek átlagos termése.

A kalászosok idei terméseredménye Európában.

Résultats de la production des céréales en Europe, 1928.

A kalászosok idei terméseredménye, mint azt a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet augusztus havi füzetében közzéteszi, nemcsak hazánkban, hanem lehet mondani egész Európában kedvező volt.

A táblázatban látható, hogy a fontosabb európai államok közül a *búzában* az idei termés csak Angliában, Portugáliában és Spanyolországban maradt el a tavalyi terméstől. Mindhárom említett országban a búzatermés alatta maradt továbbá az 1922—1926-os évek átlagtermésének, mégpedig Angliában 20·3%-kal, Portugáliában 66·6%-kal és Spanyolországban 1·1%-kal. Katasztrófálisnak a termés csak Portugáliában mondható, itt azonban a búzatermés Európa ellátása szempontjából nem számottevő, tehát ez a 66·6%-os csökkenés csak Portugália közgazdaságát sújtja. Viszont az öt év

átlagos terméséhez viszonyítva Görögország ezidei búzatermése 68·3%-kal, Bulgáriáé 55·5%-kal, Magyarországé 38·2%-kal és Olaszországé 16%-kal volt kedvezőbb. A búzatermés átlagos nagyságát tekintve, ez a termésnövekedés legszámottevőbb Olaszországban és hazánkban.

A *rozs* ez évi termésmennyisége az ötévi átlagos termésmennyiséget legkevesebb szintén Portugáliában közelítette meg, itt a csökkenés 43·7%. Az átlag alatt maradt még a rozstermés Németalföldön (10·9%), Belgiumban (2·1%) és Spanyolországban (1·6%). Számottevő viszont a rozstermésnél az emelkedés az ötéves átlaggal egybevetve Görögországban (102%) és Bulgáriában (49·3%).

Az *árpában* is Portugália termése volt a leggyengébb, 33·1%-kal kevesebb, mint az ötéves átlag. Gyenge volt még az árpatermés Belgiumban